

Private hjemmesider er en paradoksalt hybrid mellem noget offentligt og privat, globalt og lokalt, nyskabende og velkendt. Tyske Susanne Regener, nytiltrådt gæsteforsker i visuel kultur ved Danmarks Pædagogiske Universitet, har forsket i private hjemmesider. Vi bad hende om at kigge på en tilfældig hjemmeside.

22 Her er mit liv

* Et besøg på en privat hjemmeside kan sammenlignes med at besøge et hjem. Man går ind ad hoveddøren og kommer tæt på familien ved at skrive en hilsen i deres gæstebog eller læse i dagbogen. De fleste hjemmesider har desuden links, der henviser til 'vennekredsen' og fotoalbums, hvor man kan se billeder fra private mærkedage som barnedåb, første skoledag, fødselsdage og bryllup.

Gæstebøger er et fænomen, man ellers kun kender fra traditionelle borgerlige hjem

Susanne Regener er netop tiltrådt som gæsteforsker i visuel kultur ved Danmarks Pædagogiske Universitet. Som kultur- og medieforsker har hun i en årrække forsket i private hjemmesider i Tyskland. Det gælder for eksempel, hvordan vi præsenterer os selv og hvilken kulturteknik, der ligger bag.

Susanne Regener fortæller, at selv om private hjemmesider ofte bliver opfattet som en ny og banebrydende form for selvpræsentation, trækker hjemmesiderne på begreber, vi har kendt i århundreder.

»For eksempel har private hjemmesider ofte en gæstebog, hvor man kan lægge en hilsen. Gæstebøger er et fænomen, man ellers kun kender fra traditionelle borgerlige hjem. Det vil sige, at man på de private hjemmesider skriver sig ind i nogle nye ritu-

aler, selv om man aldrig har haft en gæstebog lignende derhjemme. Til gengæld har de fleste hjem familiealbums, men normalt viser man kun sine private fotos til venner og familie. På private hjemmesider er det imidlertid noget, man viser frem til alle, der klikker sig ind på siden,« fortæller Susanne Regener, der har lært dansk som underviser på Aarhus Universitet.

Vis din vennekreds

Asterisk har bedt Susanne Regener om at kigge med på en tilfældig hjemmeside. Valget er faldet på www.bettina-jes.dk. Siden var blandt de fem mest besøgte private hjemmesider på webportalen webbyen.dk, da Asterisk kiggede forbi. Der er 590.000 forskellige hjemmesider for især private og foreninger på webbyen.dk, der oplyser, at man har mere end 400.000 unikke besøgende om måneden.

På hjemmesiden oplyser Bettina, at hun er under uddannelse til social- og sundhedsassistent, og at hun har i alt fem børn med manden Jes.

Bettinas hjemmeside er et univers befolket med skytsengle, glansbilleder, dugfriske roser og digitale lykkeamuletter. Der er både gæstebog, dagbog, private fotografier af familien og links til andre hjemmesider for mennesker med samme interesser. Der er tydeligvis lagt mange timers arbejde i hjemmesiden.

»Det er interessant at se, hvad folk beslutter sig for at udstille på deres hjemmesider«, siger Susanne Regener.

»For Bettina handler det om en slags drømmeverden med glansbilleder. Siden består af billeder, hun har fundet på nettet og sat sammen, og hun linker til hjemmesider for folk med samme smag i billeder.«

Ifølge Susanne Regener er gæstebøger og links meget vigtige på private hjemmesider. Gæstebøger skal helst have så mange hilsener som muligt – Bettina havde 261 i begyndelsen af januar, hvilket må siges at være mange. Links skal være nøje udvalgt, fordi de viser, hvilken baggrund og vennekreds man har.

»Links er noget, folk gør meget ud af, fordi de viser, hvem og hvad man godt kan lide. Men det interessante er, at omgangskredsen på mange private hjemmesider – ligesom i virkeligheden – ofte er forbløffende lokal. Det er noget af et paradoks, når man taler om, at internettet er et nyt, verdensomspændende medie. Men for mange ejere af private hjemmesider er det ikke sådan endnu. Det er fortsat meget lokalt forankret,« siger Susanne Regener.

Hun mener, at man skal se det som en slags læreproces, hvor brugerne skal lære at beherske kulturteknikken for at gribe mulighederne for at etablere for eksempel globale netværk.

»Jeg tror, det i høj grad er et spørgsmål om sociale

forudsætninger, for eksempel sprog. Men det afspejler også den måde, vi bevæger os på i det virkelige liv. Der er altid en forbindelse mellem den virtuelle og reelle verden.«

Brugervenlige skabeloner

Susanne Regener siger, at selv om private hjemmesider kan forekomme farverige, er de teknisk set bygget op af forskellige moduler eller frames. Det betyder, at man i dag ikke behøver så stor teknisk snilde for at lave en hjemmeside. Faktisk kan teknikken næsten stille sig hindrende i vejen for kreativiteten, fordi der bag hvert frame er truffet en række valg, som ikke er til at ændre på. Det mindsker muligheden for at udtrykke noget originalt.

Omgangskredsen på mange private hjemmesider er ligesom i virkeligheden ofte forbløffende lokal

»Originaliteten er begrænset af den software, brugere har adgang til. Internettet er ikke så åbent og frit, som man måske skulle tro. Man er meget afhængig af, hvad der findes af skabeloner, og de begrænser udtryksformerne,« siger Susanne Regener, der under interviewet sidder foran sin bærbare computer med Bettinas side på skærmen.

Susanne Regener kommer til at klikke på en side, der linker til Bettina. På den nye side begynder musikken at spille med det samme – Creedence Clearwater Revivals Black Moon Rising i en lavteknologisk ringetone-version.

Susanne Regener kigger op: »Og begrænsningerne gælder ikke kun det visuelle.«

De tyske webcams

Ifølge Susanne Regener begyndte private hjemmesider at slå igennem i midten af 1990'erne. De første users var typisk mennesker, der havde forstand på programmering og HTML-koder. Dengang var det heller ikke ualmindeligt, at man på hjemmesiden afsatte plads til at forklare, hvordan man havde lavet sitet. Efterhånden som det blev muligt at downloade brugervenlig software til oprettelse af hjemmesider, udvidede kredsen af brugere sig betydeligt.

Nogenlunde samtidig blev det populært at have et webcam på sin hjemmeside. En teknik som Susanne Regener sammen med en gruppe studerende undersøgte i et projekt ved Universitetet i Tübingen i Tyskland i 2002/2003.

»Som forskere inden for kulturvidenskab var vi interessererede i at fortolke brugen af private webcams. Vi fandt, at webcams almindeligvis filmede brugeren foran computeren, og at kameraet skulle signalere,

at de var forbundet med det nye medium – et telematisk billede. Med andre ord mestrede de ikke blot teknikken, men identificerede sig også med idéen om det globale net. Men samtidig gik det op for os, at de fleste brugere faktisk ikke havde gjort sig særligt mange tanker om, hvad det betød at have en hjemmeside, hvor de som personer let kunne overvåges.«

Et webcam er et forsøg på at etablere en forbindelse til det virkelige liv. Man ville gerne vise, at man fandtes

Susanne Regener siger, at private webcams dukkede op på samme tidspunkt som diskussionerne om overvågningssamfundet og almindelige menneskers stigende interesse for at blive stjerner i tv-programmer som for eksempel Big Brother.

»I den sammenhæng var det interessant, at folk med private webcams gerne lod sig overvåge, når man normalt forbinder overvågning med restriktioner. På hjemmesiderne blev overvågning ikke diskuteret. Når vi talte med ejerne af hjemmesider, viste det sig, at de faktisk ikke kunne svare på særligt mange af vores spørgsmål. Når de havde et webcam, var det, fordi, det var 'sjovt', eller fordi de fandt teknikken interessant. For os som forskere var det inter- ▶

Det er blevet nemt at lave sin egen hjemmeside ved hjælp af brugervenlige moduler. Private hjemmesider er derfor ikke længere forbeholdt computer-freaks med forstand på programmering. Illustration fra hjemmesiden www.bettina-jes.dk

essant, at kulturteknikken på mange måder var ubevidst«, siger Susanne Regener.

Girl cams og weblogs

I dag er det ifølge Susanne Regener ikke længere så almindeligt at bruge webcams på private hjemmesider. Interessen er daleet, og brugerne er begyndt at eksperimentere med andre udtryksformer. Det gælder for eksempel især for weblogs, et medie, som ligger mellem dagbog og journalistisk kommentar.

»Der er i dag flere muligheder for at bruge andre medier, og i den forbindelse er webcams lidt besværlige. Og ligesom man i tv-verdenen i en periode lavede en masse programmer, der handlede om, at de medvirkende gerne ville vise at de fandtes, har man fundet ud af, at der ikke er så meget indhold i at bruge webcams. Desuden er webcams i stigende grad blevet forbundet med det erotiske og pornografiske. Mange af de kvindelige brugere med webcams oplevede, at deres hjemmesider blev vurderet, som om de var erotiske girl cams,« fortæller Susanne Regener.

Hun peger også på, at webcams har tabt popularitet, fordi man i dag i højere grad accepterer den virtuelle verden, som den er.

»Et webcam er jo et forsøg på at etablere en forbindelse til det virkelige liv. Man vil gerne vise, at man virkelig findes, men efterhånden som brugerne er blevet mere fortrolige med det virtuelle, behøver man ikke længere at vise, at man er der,« siger Susanne Regener.

Hendes kommende forskningsprojekt handler om, i hvilket omfang Europa og EUs udvikling kommer til at præge private hjemmesider. Den kvalitative undersøgelse omhandler private hjemmesider i Europa på tværs af grænser, alder, køn og social baggrund. ▲

Jakob Albrecht
Jaal@dpu.dk

Bettinas hjemmeside: www.bettina-jes.dk

Susanne Regener

Magister, ph.d. og dr. phil. Susanne Regener blev 1. december 2004 ansat som gæsteproffesor i visuel kultur for en toårig periode på Institut for pædagogisk antropologi ved Danmarks Pædagogiske Universitet.

Susanne Regeners forskning i kultur- og medievidenskab har rødder i europæisk etnologi/kulturanthropologi og socialvidenskab.

Susanne Regener har været gæsteproffesor i kulturvidenskab, medievidenskab, fototeori ved universiteterne i Bremen, Essen, Tübingen, Berlin, Klagenfurt, Wien, Basel, Zürich. Hun har været research fellow ved Center for Kulturforskning Aarhus og lektor ved Aarhus Universitet og Københavns Universitet.

Ud over selvfremsstilling på private hjemmesider, arbejder Susanne Regener på en monografi om patientbilleder i europæisk psykiatri og er konsulent på en italiensk dokumentarfilm om det onde ansigt.

www.susanne-regener.de
www.webcam-projekt.de